

Редакція:

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Охорона природи
КОМПЛЕКС СТАНДАРТІВ
У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ
З ВІДХОДАМИ

Загальні вимоги

ДСТУ 4462.0.02:2005

Видання офіційне

Київ
ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАРТ УКРАЇНИ
2007

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО: Технічний комітет зі стандартизації «Охорона навколишнього природного середовища України» (ТК 82)

РОЗРОБНИКИ: В. Братчиков, канд. техн. наук; З. Бройде, канд. техн. наук; Г. Виговська, канд. техн. наук; В. Міщенко, д-р екон. наук (керівник розробки); Ю. Макаров

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ наказ Держспоживстандарту України від 16 вересня 2005 р. № 265 з 2006-07-01

3 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

Право власності на цей документ належить державі.

Відтворювати, тиражувати і розповсюджувати його повністю чи частково на будь-яких носіях інформації без офіційного дозволу заборонено

Стосовно врегулювання прав власності треба звертатися до Держспоживстандарту України

Держспоживстандарт України, 2007

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ОХОРОНА ПРИРОДИ
КОМПЛЕКС СТАНДАРТІВ
У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ
Загальні вимоги

ОХРАНА ПРИРОДЫ
КОМПЛЕКС СТАНДАРТОВ
В ОБЛАСТИ ОБРАЩЕНИЯ С ОТХОДАМИ
Общие требования

ENVIRONMENT PROTECTION
STANDARDS COMPLEX
IN SPHERE OF WASTES MANAGEMENT (HANDLING)
General requirements

Чинний від 2006-07-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт установлює основні вимоги до складу, структури і змісту комплексу стандартів щодо поводження з відходами на усіх стадіях життєвого циклу продукції, виконання робіт та надання послуг. Стандарт спрямований на забезпечування єдності і взаємоузгодженості комплексу стандартів у сфері керування відходами та здійснювання операцій поводження з ними.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті наведено посилання на такі стандарти:

ДСТУ 3278-95 Система розроблення та поставлення продукції на виробництво.
Основні терміни та визначення

ДСТУ ISO 14001-97 Система управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо їх застосування

ДСТУ ISO 14004-97 Система управління навколишнім середовищем. Загальні настанови щодо принципів управління, систем та засобів забезпечення

ДСТУ 4462.0.01:2005 Охорона природи. Поводження з відходами Терміни та визначення понять

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Нижче наведено терміни, вжиті у цьому стандарті, та визначення позначених ними понять:

3.1 Відходи (відхід) - згідно з ДСТУ 4462.0.01

3.2 Видалення відходів - згідно з ДСТУ 4462.0.01

3.3 Вторинна сировина - згідно з ДСТУ 4462.0.01

3.4 Екологічна політика - згідно з ДСТУ ISO 14004

3.5 Життєвий цикл (продукції) - згідно з ДСТУ 3278

3.6 Заготівля відходів - згідно з ДСТУ 4462.0.01

3.7 Класифікування відходів - згідно з ДСТУ 4462.0.01

3.8 Оброблення відходів - згідно з ДСТУ 4462.0.01

3.9 Паспортизування відходів - згідно з ДСТУ 4462.0.01

3.10 Перероблення відходів - згідно з ДСТУ 4462.0.01

3.11 Поводження з відходами - згідно з ДСТУ 4462.0.01

3.12 Система керування відходами - згідно з ДСТУ 4462.0.01

3.13 Система керування довкіллям - згідно з ДСТУ ISO 14001

3.14 Стадія життєвого циклу (продукції) - згідно з ДСТУ 3278

3.15 Утилізування відходів - згідно з ДСТУ 4462.0.01

4 ВИМОГИ ДО ОБ'ЄКТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ

4.1 Основні положення

4.1.1 Комплекс стандартів у сфері поведінки з відходами є сукупністю взаємоузгоджених стандартів, спрямованих на:

- ▣ встановлення взаємоузгоджених норм, правил, положень, порядку їх розроблення, оформлення та застосування;
- ▣ усунення дублювання встановлених норм та вимог;
- ▣ спрощення пошуку та інформаційного забезпечування в зазначеній сфері діяльності.

4.1.2 Стандарти у сфері поведінки з відходами рекомендовано розробляти та впроваджувати для підвищення екологічної та санітарно-гігієнічної безпеки, безпеки праці, щоб запобігти негативним впливам на населення, мінімізації і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших аспектів забезпечування сталого розвитку в усіх видах діяльності, пов'язаних з ресурсо- та енергоощадженням.

4.1.3 Комплекс стандартів забезпечує вирішення таких завдань:

- ▣ встановити вимоги, норми, нормативи і правила щодо екологічно та санітарно-гігієнічно безпечного поведінки з відходами, їх раціонального використання та попереджувати негативний вплив відходів на здоров'я людей;

- ✘ регламентувати запобігання або знижувати потрапляння у довкілля шкідливих інгредієнтів;
- ✘ регламентувати діяльність щодо поводження з відходами щоб запобігти їх негативному впливу на довкілля та здоров'я населення;
- ✘ забезпечити транспортування відходів з дотриманням екологічних та санітарно- гігієнічних вимог;
- ✘ проектувати та облаштовувати об'єкти захоронення відходів згідно з санітарно-гігієнічними вимогами;
- ✘ забезпечувати достовірність проведення вимірювань відповідно до затверджених методик виконання вимірювання (MBV) та контролювання;
- ✘ сприяти розроблянню та удосконалюванню системи керування відходами;
- ✘ створювати повні та достовірні бази даних про відходи, класи їх небезпеки та токсичності, про результати моніторингу їх життєвого циклу і впливу на довкілля на основі показів засобів вимірювальної техніки (ЗВТ) та MBV.

4.1.4 Стандарти у сфері поводження з відходами сприяють вирішуванню таких важливих господарських завдань:

- ✘ зберігати та раціонально використовувати природні ресурси за рахунок максимально можливого та економічно доцільного використання ресурсного потенціалу відходів;
- ✘ забезпечити формування і реалізацію збалансованої економічної і екологічної політики на рівні підприємства, регіону, держави;
- ✘ стимулювати процес використання відходів у господарській діяльності.

4.1.5 Комплекс стандартів у галузі поводження з відходами потрібно розробляти згідно з чинним законодавством з урахуванням екологічних, санітарно-гігієнічних, технологічних вимог, а також організаційно-технічних та економічних можливостей підприємств.

4.2 Об'єкти стандартизації комплексу стандартів у сфері поводження з відходами

4.2.1 У сфері поводження з відходами об'єктами стандартизації є:

- ✘ загальні вимоги до комплексу стандартів;
- ✘ терміни та визначення основних понять;
- ✘ класифікація відходів і основні класифікаційні ознаки, за якими групують матеріали, речовини, вторинну сировину чи інші небезпечні для довкілля об'єкти, зокрема токсичні, що можуть негативно впливати на здоров'я населення;
- ✘ вимоги до визначання класу небезпеки відходів згідно з чинним законодавством;
- ✘ вимоги до розробляння, впровадження та оцінювання системи управління відходами;
- ✘ нормування утворювання та накопичування відходів за видами економічної діяльності, що супроводжуються утворюванням відходів, зокрема на одиницю сировини, продукції тощо;
- ✘ виявлення, ідентифікація, інвентаризація, ставлення на облік і прогнозування утворювання, переробляння та накопичування відходів на всіх стадіях життєвого циклу продукції, товарів та послуг, а також під час інших будь-яких видів економічної діяльності;
- ✘ вимоги до реєстрації місць та об'єктів поводження з відходами;

- ▣ технологічні процеси виробництва, продукція та послуги, пов'язані з поводженням з відходами, для попередження негативного впливу на умови праці та чинники довкілля, що можуть негативно впливати на здоров'я населення;
- ▣ правила поводження з відходами;
- ▣ паспортизація відходів;
- ▣ окремі показники (характеристики) відходів як матеріалів, речовин та інших об'єктів і набори таких показників, що характеризують певні види відходів;
- ▣ вимоги до маркування, пакування та перевезення відходів;
- ▣ MBV та вимоги до ЗВТ, контролювання показників відходів;
- ▣ вимоги до експлуатації установок, споруд, полігонів та інших об'єктів оброблення (зокрема знешкодження) та перероблення відходів, їх зберігання і захоронення та вимоги щодо техніки безпеки для людей, що працюють з ними, на всіх стадіях поводження з відходами;
- ▣ діяльність персоналу, пов'язаного з поводженням з відходами;
- ▣ методи оцінювання впливу конкретних відходів та їх сукупностей на здоров'я населення та персоналу, який працює з відходами, стан довкілля;
- ▣ системи і методи контролювання за поводженням з відходами;
- ▣ нормативне та інформаційне забезпечення у сфері поводження з відходами;
- ▣ методи встановлювання енергоресурсного потенціалу та інших комплексних показників відходів;
- ▣ порядок та основні вимоги до проведення екологічного аудиту у сфері поводження з відходами;
- ▣ вимоги (показники) характеристик, властивостей та складу відходів для їх оцінювання як матеріально-сировинних чи паливно-енергетичних ресурсів.

4.3 Структура комплексу стандартів у сфері поводження з відходами

4.3.1 Структура комплексу стандартів побудована з урахуванням вищенаведеного переліку об'єктів стандартизації, які об'єднані у 10 однорідних груп.

Перелік кодів та назв груп стандартів у комплексі наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 - Коди та назви груп стандартів комплексу стандартів у сфері поводження з відходами

Код групи	Назва групи стандартів
0	Загальні вимоги до комплексу стандартів у сфері поводження з відходами. Терміни та визначення понять
1	Класифікація відходів
2	Вимоги до прогнозування, виявлення, паспортизування відходів
3	Технології та операції поводження з відходами
4	Об'єкти поводження з відходами
5	Характеристика і показники відходів

6	Методи і засоби вимірювання і контролювання, метрологічне забезпечення поводження з відходами
7	Методи оцінювання впливу відходів на довкілля, його окремі компоненти та здоров'я людей
8	Керування та аудит у сфері поводження з відходами
9	Відходи як вторинна сировина

4.3.2 Позначення стандартів, що входять до комплексу стандартів у сфері поводження з відходами, складається з номера комплексу, коду групи, порядкового номера стандарту в групі і року реєстрації стандарту.

Структура коду комплексу стандартів у сфері поводження з відходами відповідає такій схемі:

Приклад: Позначення стандарту «Охорона природи. Поводження з відходами. Терміни та визначення понять» - ДСТУ 4462.0.01:2005.

ДОДАТОК А (довіковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 ДСТУ 1.0:2003 Національна стандартизація. Основні положення.
- 2 ДСТУ 1.5:2003 Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення та вимоги до змісту нормативних документів.
- 3 ДСТУ 2102-92 Ресурси матеріальні вторинні. Терміни та визначення.
- 4 ДСТУ 2195-99 (ГОСТ 17.9.0.2-99) Охорона природи. Поводження з відходами. Технічний паспорт відходу. Склад, вміст, викладення і правила внесення змін.
- 5 ДСТУ 3910-99 (ГОСТ 17.9.1.1-99) Охорона природи. Поводження з відходами. Класифікація відходів. Порядок найменування відходів за генетичним принципом і віднесення їх до класифікаційних категорій.
- 6 ДСТУ 3911-99 (ГОСТ 17.9.0.1-99) Охорона природи. Поводження з відходами. Виявлення відходів і подання інформаційних даних про відходи. Загальні вимоги.
- 7 ГОСТ 17.0.0.01-76 Система стандартів в області охорони природи и улучшения использования природных ресурсов. Основные положения.
- 8 ГОСТ 30166-95 Ресурсосбережение. Основные положения.

УКНД 13.030.01

Ключові слова: відходи, поведження з відходами, комплекс стандартів, загальні вимоги, об'єкти стандартизації, класифікаційна структура.